

Tygodnik Gospodarczy

Rok III

Poznań, dnia 10 maja 1947

Nr 19

TREŚĆ: Bezpieczeństwo i higiena pracy. — Nabycie pożytku według nowego prawa rzeczowego (str. 176). — Poradnik księgowego (str. 177). Wyjaśnienia w sprawach księgowych (str. 179). — Wyjaśnienia w sprawach skarbowych str. 180). — Wiadomości skarbowe (str. 182). — Znakowanie materiałów (str. 183). — Komunikaty i Handel zagraniczny (str. 184 i 185). — Kartoteka zawierająca hasła: Rewizor ksiąg — Podbilans — Raport kasowy.

Bezpieczeństwo i higiena pracy

Zagadnienia bezpieczeństwa i higieny pracy były przez nas już kilkakrotnie omawiane na łamach „Tygodnika” w ubiegłym roku. W międzyczasie wydane zostało rozporządzenie ministrów: Pracy i Opieki Społecznej, Zdrowia, Przemysłu, Odbudowy, Administracji Publicznej oraz Ziem Odzyskanych z dnia 6 listopada 1946 roku o ogólnych przepisach, dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy. W tym stanie rzeczy, odkładając do następnego numeru szczegółowe omówienie wymienionych przepisów — zresztą bardzo obszernych — ograniczamy się w dzisiejszym artykule do omówienia aktualnego stanu prawnego dla tej dziedziny ustawodawstwa oraz zasadniczych różnic, jakie istnieją między tymi nowymi przepisami, a dotychczas istniejącymi z okresu przedwojennego.

Najbardziej znanym i ogólnie stosowanym przepisem ustawodawczym dla spraw związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy było rozporządzenie Prezydenta R. P. z 16. III. 1928 o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 325). Były to przepisy ramowe i przewidywały wydanie przepisów szczegółowych, przy czym dla zakładów pracy podległych ustawom przemysłowym i górniczym właściwymi ministrami dla wydania rozporządzeń wykonawczych byli ministrowie: Pracy i Opieki Społecznej, Przemysłu i Handlu i Spraw Wewnętrznych; dla gospodarstw rolnych i leśnych oraz przedsiębiorstw z nimi związanych, które nie posiadały przeważającego charakteru przemysłowego lub handlowego — ministrowie: Spraw Wewnętrznych, Pracy i Opieki Społecznej i Rolnictwa; dla innych zakładów pracy — ministrowie: Spraw Wewnętrznych oraz Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Korzystając z uprawnień wynikających z rozporządzenia Prezydenta R. P. z 16. III. 1928 poszczególne resortowi ministrowie wydali w okre-

sie od 1928 do 1937 roku włącznie szereg rozporządzeń wykonawczych, zawierających szczegółowe przepisy dla poszczególnych branż lub zawodów, a w niektórych wypadkach dla poszczególnych artykułów produkowanych lub znajdujących się w obrocie. Niezależnie od tego w okresie przedwojennym już od roku 1927 ukazało się kilka rozporządzeń Prezydenta R. P. z mocą ustawy w tym dziale ustawodawstwa.

Przedstawiając je w porządku chronologicznym, wydane rozporządzenia dotyczyły: używania białego i żółtego fosforu przy wyrobie przedmiotów zapalnych (Dz. U. 43, poz. 380 z 1927 r.), produkcji, przywozu i używania bieli ołowianej, siarczanu ołowiu oraz innych związków ołowiu (Dz. U. 62, poz. 544 z 1927 roku), przygotowywania farb i past, zawierających biel ołowianą, siarczan ołowiu i inne produkty, zawierające te związki (Dz. U. 69, poz. 554 z 1930 roku), bezpieczeństwa i higieny pracy w gospodarstwach rolnych i leśnych oraz przedsiębiorstwach z nimi związanych (Dz. U. 109, poz. 963 z 1934 roku), warunków bezpieczeństwa i higieny przy robotach budowlanych (Dz. U. 50, poz. 329 z 1935 roku), higieny i bezpieczeństwa pracy w zakładach wyprawiających skóry (Dz. U. 53, poz. 419 z 1937 r.), warunków higienicznych mieszkań służbowych pracowników rolnych i leśnych (Dz. U. 73, poz. 533 z 1937 roku) i warunków wyrobu i stosowania czteroetylnego ołowiu (Dz. U. 88, poz. 635 z 1937 roku).

Jak widzimy z powyższego zestawienia, poszczególne rozporządzenia lub dekrety odnosiły się do jednej gałęzi przemysłu lub też do poszczególnych wąskich zagadnień, które wymagały niezwłocznego unormowania prawnego z punktu widzenia higieny i bezpieczeństwa pracy. W odróżnieniu od tych wszystkich przepisów, pierwsze wydane po wojnie przepisy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, są ogólnymi przepisami, a więc dotyczą wszystkich zakładów pracy, bez

względem na rodzaj produkcji lub roboty w nich wykonywanych. Już z samego tytułu rozporządzenia, wydanego przez sześciu ministrów w porozumieniu z dziewięcioma innymi resortowymi ministrami wynika, że ustawodawca miał na celu generalne unormowanie warunków bezpieczeństwa i higieny pracy wszędzie tam, gdzie praca się odbywa. Jest oczywiście zawsze pewne odstępstwo lub wyjątek. I w tym wypadku też istnieje. Mianowicie przepisy z 6. XI. 1946 nie dotyczą statków żeglugi morskiej i śródlądowej.

Jak już wspomnieliśmy, przepisy te są bardzo obszerne, a z uwagi na wielką ilość problemów do omówienia dzielą się one na poszczególne działy. Przede wszystkim przepisy wstępne, następnie dział urządzenia i utrzymywania budynków zakładu pracy, budowy, utrzymywania i obsługi urządzeń technicznych w zakładach pracy, środków ochrony i higieny osobistej pracowników i wreszcie przepisy końcowe. Szczegółowe omówienia poszczególnych działów dokonamy w następnych numerach.

W zakończeniu chcemy zwrócić uwagę na to, co zarówno z punktu widzenia pracodawców, z uwagi na koszty, jak i z punktu widzenia pracowników, z uwagi na polepszenie warunków istniejących — jest najważniejsze: termin wejścia w życie tych przepisów. Dla nowopowstałych

zakładów pracy przepisy rozporządzenia z dnia 6. XI. 1946 wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, tzn. z dniem 25 listopada 1946 r. Dla zakładów pracy istniejących, część wymienionych przepisów wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, część w trzy miesiące po ogłoszeniu, część w sześć miesięcy, część w rok, a część w dwa lata, tzn. dopiero z dniem 28 listopada 1948 roku. Istotną rzeczą dla pracodawców będzie zorientowanie się w wymaganiach ustawowych, którym należy zadość uczynić natychmiast oraz w tych, których wykonanie można planowo rozłożyć na szereg miesięcy i sukcesywnie je wykonywać. Warto zaznaczyć, że w wypadku stwierdzenia bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia pracownika może nastąpić zarządzenie wcześniejszego wykonania poszczególnych przepisów i skrócenia terminów, przewidzianych rozporządzeniem. Stwierdzenie tego należy do kompetencji inspektorów pracy. Odwrotnie w wypadkach wyjątkowej wagi i z uwagi na specjalnie trudne warunki miejscowe może nastąpić odroczenie terminu wykonania poszczególnych przepisów, przy czym uprawnienia te odnośnie niektórych punktów posiadają obwodowi, a w pozostałych wypadkach okręgowi inspektorzy pracy. Odroczenie terminu wykonania przepisów nie może w żadnym wypadku dotyczyć nowopowstałych zakładów pracy.

inż. Tadeusz Skusiewicz.

Nabycie pożytku według nowego prawa rzeczowego

Henryk Z. — Poznań — zwrócił się z zapytaniem do „Tygodnika Gospodarczego” w następującej sprawie. Dnia 20 marca 1946 został Henryk Z. uznany za zmarłego, a przedsiębiorstwo jego, składające się z drogerii oraz z małej fabryki wyrobów chemicznych, przeszło wraz nieruchomości na jego bratanków jako spadkobierców, którzy już w lutym 1945 objęli posiadanie przedsiębiorstwa, uważając stryja swego za zmarłego, a następnie dnia 1 maja 1946 wydzierżawili przedsiębiorstwo, pobrawszy czynsz z góry za 5 lat. Wiadomość o życiu Henryka Z. doszła do bratanków dnia 5 grudnia 1946. W związku z sytuacją, jaka się wytworzyła między bratankami i stryjem — zachodzi pytanie, komu należą się pożytki z przedsiębiorstwa, a w szczególności dochody uzyskane z wydzierżawienia przedsiębiorstwa. Henryk Z. chciałby bowiem żądać od bratanków zapłaty wynagrodzenia za pożytki, jakie zostały przez nich pobrane, a zwłaszcza przekazania zapłaconego czynszu dzierżawy, który wypłacono do rąk bratanków z góry za lat pięć.

Rozwiązanie tego zagadnienia dają nam dawne przepisy kodeksu cywilnego, obowiązującego na ziemiach zachodnich do dnia 1 stycznia 1947, gdyż przedsiębiorstwo znajdowało się na ziemiach zachodnich i pożytki (użytki) zostały pobrane przed 1. 1. 1947 r. W myśl tych przepisów, jeżeli posiadacz jest w dobrej wierze i bezpłatnie uzyska posiadanie rzeczy, która, posiada jakby należącą do niego, albo w celu wykonania nie przysługującego mu w rzeczywistości na rzeczy prawa do

użytków, ma wobec właściciela obowiązek wydania, a to wedle przepisów o wydaniu niesłusznego wzbogacenia użytkowników, które pobrał przed zawieszeniem sporu.

Bratankowie będą zobowiązani do wydania stryjowi pożytków i wszelkich korzyści w naturze, a gdy to nie dałoby się skutecznie, do wydania wartości. Zobowiązanie to nie będzie ciążyło na bratankach, jeżeli wykażą, że pożytki i korzyści te zużyli lub utracili w taki sposób, iż nie są już wzbogaceni, chyba że pozbywając się korzyści byli w złej wierze albo powinni się byli liczyć z obowiązkiem zwrotu.

Zdaniem stryja po stronie bratanków zachodziła dobra wiara. Bratankowie byli przekonani o śmierci stryja. Gdy dowiedzieli się o życiu stryja dnia 5 grudnia 1946, przestali być w dobrej wierze i musieli się liczyć z obowiązkiem zwrotu. Od tej też chwili winni oni wydać wszelkie użytki, które pobrali, bez względu na to, czy są jeszcze wzbogaceni.

Reasumując trzeba stwierdzić, że bratankowie są zobowiązani do wydania pożytków i innych korzyści a również czynszu najmu pobranego do dnia 5 grudnia 1946, o ile są jeszcze wzbogaceni. Pożytki pobrane w późniejszym terminie są zawsze zobowiązani wydać.

* * *

Powyżej omówione pytanie wprowadza nas w dziedzinę nabycia pożytków. Nowe prawo rzeczowe reguluje to zagadnienie odmiennie niż da-

wne. Na podstawie przepisów obowiązujących od dnia 1. stycznia 1947 bratankowie jako posiadacze w dobrej wierze nie byłiby zobowiązani do wydania pożytków. (art. 311 pr. rzecz.). Zastanówmy się trochę nad tymi nowymi przepisami. Nasuwają się tu trzy pytania:

1. Co rozumiemy przez pożytki?
2. Kiedy nabywa się pożytki?
3. Kto jest uprawniony do pobierania pożytków?

1. Pożytki mogą być naturalne albo cywilne. Pożytkiem naturalnym rzeczy są jej przychody uzyskane zgodnie z jej przeznaczeniem i z zachowaniem zasad prawidłowej gospodarki. O pożytkach naturalnych mówimy zazwyczaj wtedy, gdy pewien przyrost ma być lub został już oddzielony od rzeczy bez zmiany jej istoty, gdy więc możemy to odłączenie powtarzać wiele razy. Są to np. plody, jak zboże, owoce, warzywa, przyplódek zwierząt, mleko itd. Mogą to jednak być również przychody, które zmniejszają substancję rzeczy, jak kamień z kamieniołomów, węgiel z kopalni, nafta z pól naftowych (pożytki przemysłowe). — Pożytkami cywilnymi są dochody, jakie rzecz przynosi na podstawie stosunku prawnego, np. dochód z czynszu najmu lub dzierżawy.

2. Uprawniony do pobierania pożytków naturalnych rzeczy nabywa je na własność przez oddzielenie ich od rzeczy (art. 71 pr. rzecz.). Moment oddzielenia jest tu decydujący. I tak drzewo przed oddzieleniem jest częścią składową nieruchomości, tj. gruntu, na którym rośnie, i nie ma samodzielnego bytu w znaczeniu prawnym. Dopiero przez oddzielenie nabywa rzecz samodzielnego bytu i staje się przedmiotem, staje się rzeczą w rozumieniu prawa. — Dochody nabywa uprawniony za czas, w którym mu przysługuje uprawnienie, z chwilą umowy, że własność na rzeczach, np. pieniądzech, stanowiących dochód, ma przejść na uprawnionego oraz wyodrębnienia ich jako należących do nowego właściciela względnie ich wydania.

3. Pożytki należą do właściciela rzeczy, z której pochodzą, o ile na podstawie praw specjalnych kto inny ich nie nabywa. Właściciel może w granicach określonych przez ustawy korzystać z rzeczy z wyłączeniem innych osób oraz rozporządzać rzeczą. (art. 28 pr. rzecz.). Zasada ta daje również właścicielowi prawo pobierania pożytków naturalnych i cywilnych.

Obok właściciela uprawnionymi do nabycia pożytków są również:

- a) rzeczowo uprawniony;
- b) posiadacz w dobrej wierze;
- c) osobiście uprawniony. Osoby te niejako konkurują w nabyciu pożytków. Nabycie przez jedną osobę wyłącza prawo drugiej.

Rzeczowo uprawnionym będzie użytkowca oraz osoba, której przyznano zastaw użytkowy. Użytkowanie jest prawem używania cudzej rze-

czy i pobierania jej pożytku z obowiązkiem zachowania substancji i dotychczasowego przeznaczenia. Pożytki naturalne należą do użytkownika, jeżeli zostały odłączone od rzeczy w czasie trwania użytkowania. Pożytki cywilne należą się użytkownikowi w stosunku do czasu trwania użytkowania, chociażby stały się wymagalnymi po jego wygaśnięciu. Użytkownik nabywa własność także takich przychodów, które nie są pożytkami — np. cegły ze zniszczonego domu — jednak z obowiązkiem zwrotu ich wartości przy zakończeniu użytkowania, a jeżeli je uzyskał wbrew zasadom prawidłowej gospodarki — także z obowiązkiem naprawienia szkody. (art. 130, 139, 142, 141 pr. rzecz.).

Osoba, której przyznano zastaw użytkowy, także nabywa pożytki. Tu zasadą jest, że jeżeli rzecz oddana w zastaw przynosi pożytki, zastawnik może w granicach prawidłowej gospodarki pobierać je na poczet wierzytelności zabezpieczonej oraz związanych z nią roszczeń. (art. 264 pr. rzecz.).

Przejdźmy teraz do posiadacza w dobrej wierze. Kto posiada rzecz w dobrej wierze, nabywa własność pożytków naturalnych, które zostały oddzielone w czasie jego posiadania w dobrej wierze, oraz zachowuje pożytki cywilne, jakie pobrał, jeżeli stały się w tym czasie wymagalnymi (art. 311 pr. rzecz.). Posiadacz więc musi być w posiadaniu rzeczy głównej. Dalej musi on być w dobrej wierze, tj. przypuszczać, że prawo do posiadania mu przysługuje, oraz musi w czasie tego posiadania nastąpić oddzielenie pożytków naturalnych, a jeśli chodzi o pożytki cywilne, musi on pobrać pożytki, które już stały się wymagalnymi w tym czasie.

W końcu — jeżeli chodzi o nabycie przez osobiście uprawnionego — stwierdzić trzeba, że nabywa on własność na pożytkach tam, gdzie ma rzecz główną. I tak dzierżawca upoważniony jest do używania i użytkowania rzeczy lub prawa majątkowego, w szczególności prawa wytwarzania i pobierania pożytków przez czas oznaczony. Dzierżawca taki nabędzie bezpośrednio pożytki, gdy ma w swym posiadaniu przedmiot główny, tj. przedmiot dzierżawy. — Sprawa się trochę komplikuje tam, gdzie osobiście uprawniony nie posiada przedmiotu głównego. Uprawniony jedynie nabędzie pożytki wtedy, gdy przejście własności wyraźnie umówiono. Stosować tu należy zasadę, że przeniesienie własności następuje z mocy samej umowy między właścicielem i nabywcą. Odnosnie do rzeczy zamiennych będzie obowiązywała dodatkowo zasada, że poza umową co do przejścia własności muszą rzeczy te zostać wyodrębnione i wyznaczone jako te rzeczy, co do których własność przechodzi na osobiście uprawnionego.

dr Z. K. Nowakowski.

Poradnik księgowego

Konta kosztów w księdze głównej według jednolitego planu kont.

(Ciąg dalszy).

Następna grupa klasy „4” jednolitego planu kont obejmuje koszty ogólne, do których zali-

czamy takie, jak czynsze i dzierżawy, ubezpieczenia rzeczowe, koszty podróży, przejazdów, koszty reprezentacji, opłaty pocztowe, manipulacyjne,

telefony i telegramy, koszty reklamy i propagandy, porady, ekspertyzy, procesy, prowizje i koszty bankowe, opłaty na rzecz organizacji gospodarczych i tego rodzaju koszty transportu, które nie mogą być zaliczone do innej klasy.

Przytoczone wyżej koszty ogólne mają charakter bądź to kosztów administracji, bądź też kosztów sprzedaży.

Ze względu na przejrzystość kształtowania się tych kosztów, jak i w niektórych wypadkach konieczność ich ciągłego kontrolowania, by nie przekroczyły maksymalnie dopuszczalnej granicy z punktu widzenia skarbowego (np. w odniesieniu do kosztów reprezentacji) dzielimy tę grupę kosztów na dalsze podgrupy w następującym kolejnym porządku:

46 Różne koszty ogólne

460 Czynyse i dzierżawy

461 Ubezpieczenia rzeczowe

4610 Ubezpieczenia od ognia

4611 Ubezpieczenia od kradzieży

4612 Ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej itd.

462 Podróże, przejazdy i reprezentacje

4620 Podróże

4621 Przejazdy

4622 Reprezentacje

463 Opłaty pocztowe, manipulacyjne i telefony

4630 Opłaty pocztowe i manipulacyjne

4631 Telefony i telegramy

464 Propaganda i reklama

465 Porady, procesy, ekspertyzy

4650 Porady

4651 Procesy

4652 Ekspertyzy

466 Koszty transportu niezaliczone do innych grup

467 Prowizje i koszty bankowe

468 Opłaty pocztowe na rzecz organizacji gospodarczych.

Podobnie, jak o tym była mowa na innym miejscu, można niektóre podgrupy kosztów ogólnych łączyć w jedną całość, o ile nie stoją na przeszkodzie inne ważniejsze przyczyny. Dotyczyć to będzie tych przedsiębiorstw, w których nie sporządzamy arkusza rozliczeniowego kosztów lub tych, które stosunkowo nie są zakrojone na większą działalność, a podział ogólniejszy w zupełności wystarczy dla ustalenia wytycznych w kalkulacji kupieckiej, rzemieślniczej czy przemysłowej. I tak dla przykładu postępujemy z kosztami ubezpieczeń rzeczowych, opłatami pocztowymi itd.

Podgrupa 464 obejmuje poniesione zwykłe wydatki na propagandę i reklamę. Gdybyśmy bowiem podjęli akcję reklamową na znacznie dłuższy okres, co związane jest z większymi kosztami niż normalne, natenczas należałoby tego rodzaju wydatek rozłożyć na kilka lat i przerzucić do klasy „0” jednolitego planu kont (podgrupa 058 — koszty kampanii propagandowo-reklamowych).

Do kosztów porad (4650) zaliczamy również wypłacone honorarium rzeczoznawcy w zakresie księgowości, kalkulacji, planowania, organizacji

itp. o ile mają wyłączny charakter doradczy. W odróżnieniu natomiast tego rodzaju świadczenia, jak rewizja ksiąg, analiza bilansu i wyniku działalności zaliczamy do podgrupy „4652” — ekspertyzy.

Oprócz wyżej wymienionych mogą zaistnieć ekspertyzy techniczne, których głównym zadaniem jest ustalenie wartości majątkowej pewnego składnika majątkowego stałego lub obrotowego.

Szerzej potraktowano w jednolitym planie kont koszty transportu, przewidując dla nich miejsce w kilku klasach, a mianowicie w klasie zerowej, trzeciej i czwartej. Celem dokładniejszego zrozumienia odmian kosztów transportu i właściwego ich zaszeregowania do danej klasy reasumujemy całość tego zagadnienia.

Odróżniamy:

a) Koszty transportu, które są związane z przewozem składnika majątkowego stałego w związku z jego kupnem. Tego rodzaju koszty należy notować na właściwych kontach klasy zerowej, a więc powiększamy ich wartość fakturą o ten dodatkowy koszt.

b) Koszty transportu, które są związane z przewozem takich składników majątkowych obrotowych, jak surowców, materiałów pomocniczych, materiałów technicznych, materiałów ruchu itp. Ponieważ zakup wymienionych składników majątkowych księgujemy w klasie trzeciej, przeto i związane z kupnem koszty transportu przechodzą również na właściwe grupy czy podgrupy w tejże klasie. Zaklasyfikowanie tych kosztów omówiliśmy w nr. 14 Tygodnika z dnia 5. kwietnia br.

c) Koszty transportu, które są związane z przewozem towarów sprzedanych. Zaliczamy je do klasy czwartej, do kosztów specjalnych sprzedaży, księgując w podgrupie 495 „Przewozy wysyłkowe”. O tej grupie kosztów specjalnych będzie mowa w następnym numerze Tygodnika.

d) Koszty transportu, których nie możemy zaliczyć do innych grup, księgujemy w omawianej podgrupie „466”. Przykładowo do takich kosztów zaliczamy koszty przewozu pewnych składników majątkowych stałych celem ich naprawy, koszty wywozu nieużytecznych odpadków z procesu produkcji itp.

Wszelkiego rodzaju powstałych kosztów i prowizji bankowych nie księgujemy w klasie drugiej jednolitego planu kont, jak to miało miejsce z odsetkami, które nam bank policza lub na dobro zapisuje, lecz w klasie czwartej, podgrupie 467.

W ostatniej podgrupie kosztów ogólnych, tj. 468, księgujemy wszelkiego rodzaju opłaty na rzecz organizacji gospodarczych. Będą to więc dla przykładu opłaty na rzecz danego centralnego zarządu przemysłowego, zrzeszenia zawodowego, branżowego, których nazwy są zainteresowanym ogólnie znane. Wysokość tych opłat jest różnorodna, a punktem wyjściowym dla ustalenia takiej czy innej opłaty może być dokonany obrót albo też inne kryterium według uznania danej organizacji gospodarczej.

mgr M. Nowicki.

(Ciąg dalszy w następnym numerze)

Wyjaśnienia w sprawach księgowych

M. S. Warszawa. — Przedsiębiorstwo o charakterze spółki z ograniczoną odpowiedzialnością posiada na terenie Polski szereg oddziałów. Czy oddziały mogą samodzielnie zamykać księgi pod tym warunkiem, że wynik, tj. zysk lub stratę przeleją w roku następnym na centralę przedsiębiorstwa? Czy obowiązuje zasada, że oddziały winny zamykać księgi przez rachunek centrali? Czy zamknięcie ksiąg w oddziałach, poprzez rachunek Centrali musi być dokonane obrotami rocznymi poszczególnych rachunków oddziału, czy też wystarczy zamknąć saldami? Nawiasem wyjaśnienie, że podatek obrotowy i dochodowy (zaliczki) odprowadzane są centralnie.

Odpowiedź na powyższe pytania musi być wpiერw poprzedzona omówieniem rzeczowego skonkretyzowania istniejących komórek przedsiębiorstwa poza centralą. W postawionym pytaniu mowa wyraźnie o tzw. oddziałach. Terminologia odróżnia dla tego rodzaju komórek dwa określenia, które z punktu widzenia skarbowego różnie bywają traktowane a mianowicie: oddział i filię. Oddział, jako człon składowy przedsiębiorstwa, ma znacznie szersze pojęcie aniżeli filia, — jest on raczej jednostką samodzielną, pomimo że wchodzi w skład całości przedsiębiorstwa. Filia natomiast jest z punktu widzenia księgowości silniejszym zespoleniem z centralą przedsiębiorstwa i słusznie obroty filii wkleszcza się w księgowość centrali na podstawie odpowiednich raportów sprawozdawczych.

Jeżeli więc potraktowano te poboczne komórki przedsiębiorstwa, rozsiane w różnych miejscowościach, jako oddziały, należy dla nich prowadzić oddzielną księgowość, która będzie stanowiła dla siebie zamkniętą całość, tak by można było sporządzić oddzielne sprawozdanie rachunkowe.

Rozliczenie się każdego oddziału z centralą względnie oddziałów między sobą, jeżeli taki wypadek okazałby się koniecznym, następuje według jednolitego planu kont po przez klasę „0” w grupie „06”. — Oddziały w innych przedsiębiorstwach. Wówczas lokatę kapitału przedsiębiorstwa centralnego, znajdującą się w oddziale, uwidaczniamy w księgowości przedsiębiorstwa-matki w wyżej wspomnianej grupie jednolitego planu kont. To konto (06) zatem było niejako pośrednikiem dla ostatecznego rozliczenia się z oddziałami przedsiębiorstwa.

Do wyjaśnienia natomiast pozostaje zagadnienie siedziby zarządu oddziałów przedsiębiorstwa. Według wyżej podanego dodatkowego uzupełnienia można by wnioskować, że siedziba zarządu dla wszystkich oddziałów znajduje się w Warszawie i z tej przyczyny odprowadza się centralnie zaliczki na podatek obrotowy i dochodowy.

Niezależnie od tych uwag nasuwa się i takie przypuszczenie, że w podstawach organizacyjnych przedsiębiorstwa nie odróżniono zupełnie pojęcia filii i oddziału, uważając je jako równoznaczne i stąd trudności w rozwiązaniu techniki księgowania.

Jeżeli są to oddziały, należy postąpić drogą rozliczenia poprzez klasę zerową jednolitego pla-

nu kont. Gdyby natomiast to były filie, wówczas te komórki stanowią nieodłączną całość przedsiębiorstwa głównego i posługujemy się metodą raportową albo prowadzimy oddzielną księgowość, która musi być do rocznego sprawozdania rachunkowego włączona do centralnego przedsiębiorstwa. Tworzymy wtedy tzw. bilans łączny przedsiębiorstwa, tj. centrali i filii.

W powyższej sprawie pisaliśmy w poprzednim roku na łamach Tygodnika (nr. 36 z dnia 7. września 1946 r.), w którym podano odpowiednie przykłady.

Czytelnik z prowincji. — Prowadzę księgowość uproszczoną. Sprzedaję towar za zaliczeniem pocztowym doliczając do faktury koszty transportu i przesyłki gotówki. Koszty te ujmuję w sumie przypuszczalnej.

Jak księgować takie zaszłości w księdze obrotów? Jak postąpić z kwotą istotnie wyłożonych i zwróconych kosztów przesyłki?

Odpowiedź na powyższe pytanie podamy na przykładzie: Przypuśćmy, że w pewnym wypadku sprzedajemy za zaliczeniem towaru za zł 20.000,— do faktury doliczamy koszty przesyłki, przekazu zł 400,—
ogólna suma faktury zł 20.400,—

Po otrzymaniu należności stwierdziliśmy, że koszty przesyłki wynosiły mniej, tj. zł 380,—.

Całość powyższej sprawy komplikuje zagadnienie kosztów pobieranych od naszego odbiorcy. Wobec powszechnie znanej taryfy opłat za przesyłkę i przekazu gotówki pobierane koszty winny być dokładnie ustalone tak, by nie wykazywały żadnej różnicy. Jeżeli natomiast różnica miałaby powstać, to raczej na niekorzyść sprzedającego, bowiem w przeciwnym razie cały pobrany zwrot kosztów podlega podatkowi obrotowemu z tej prostej przyczyny, że kupiec ma na tej pozycji również dochód.

Księgowanie wyżej przytoczonego przykładu miałoby następujący bieg:

I. w księdze obrotowej

po stronie „obrotów” (sprzedaż towarów)

w kolumnie 16 ogólna suma . . .	20.400,—
„ „ 17 sprzedaż towarów nieprzerobionych	20.000,—
„ „ 20 koszty przesyłki	400,—

Jeżeli suma pobranych kosztów, których zwrotu żądamy, nie będzie wyższa od istotnie poniesionych, natenczas wykazane sumy w kolumnie 20-tej tej księgi podlegają potrąceniu od obrotu.

II. w księdze kasowej

po stronie rozchodu w kolumnie 22	
księgujemy istotnie policzone koszty	zł 380,—
po stronie przychodu w kolumnie 5	
wpływy za świadczenia, tj.	zł 20.000,—
po stronie przychodu w kolumnie 8	
z tytułu zwrotów kosztów	zł 400,—

Raport kasowy ¹⁾

Jedną z nieodzownych ksiąg pomocniczych w każdym przedsiębiorstwie i warsztacie rzemieślniczym jest księga kasowa, w której notujemy codziennie przeprowadzone obroty gotówką. W nowoczesnej rachunkowości księgę kasową zastąpiono tzw. raportami kasowymi, które okazały się w praktycznym stosowaniu doskonalsze.

Do niedawna używano raportów kasowych wyłącznie przy prowadzeniu księgowości przebitkowej, — dziś, bez względu na odmianę księgowości, dodatnia strona raportów jest w większości wykorzystywana.

Zależnie od rodzaju przedsiębiorstwa wykonuje się różnego formatu jak i różnej treści nagłówkowej raporty. Najprostszym raportem kasowym jest układ przewidujący w górnej części kolejny numer i datę, zaś w kolumnach pionowych: liczbę porządkową lub kolejny numer dowodu, treść, rubrykę wydatków oraz miejsce na wpisanie konta przeciwstawnego, tzn. numer konta w/g. jednolitego planu kont, na którym księgujemy po przeciwnej stronie aniżeli na koncie „Kasa”.

Rozszerzonym raportem kasowym są tzw. raporty obrotów, w których notujemy nie tylko obroty gotówkowe, przeprowadzone przez kasę, lecz również przez instytucję kredytową a nawet pozycje kredytowe. Tego rodzaju raporty spotykamy w księgowości rolniczej, a ostatnio, tj. od dnia 1 stycznia 1947 r. wprowadzono w życie nowe raporty obrotów w księgowości uproszczonej. Raporty kasowe różnią się tym od zwykłej księgi kasowej, że codziennie wyprowadzamy saldo gotówkowe, które ułatwia osobie prowadzącej kasę uzgodnić księgowy stan gotówki z faktycznym zapasem w kasie. Przy prowadzeniu księgi kasowej wielu kasjerów pomijało codzienną kontrolę kasy i z tej przyczyny nie do rzadkich zjawisk zaliczano niezgodność kasy z wyżej wspomnianą księgą.

Ewentualne różnice, tj. dyferencje kasowe należy w tym samym dniu sprostować, a więc na wypadek wykazania nadwyżki przychodzić ją do raportu, zaś na wypadek manka wykazać po stronie wydatków.

Końcowa część raportów przez wpisanie salda wczorajszego i dzisiejszego gotówki, daje nam wyrównanie. Każdy raport kasowy winien być podpisany przez osobę prowadzącą kasę oraz osobę sprawdzającą zgodność do-

Raport kasowy 2)

konanych zapisów. Po myśli rozporządzenia ministra skarbu z dnia 31 października 1946 r. (Dz. U. R. P. nr. 65, poz. 365) w przedsiębiorstwach prowadzących księgi handlowe raporty winny być podpisane przez osobę odpowiedzialną za stan kasy (§ 6 rozporządzenia), zaś w przedsiębiorstwach prowadzących księgi uproszczone raport kasowy winien być podpisany przez właściciela i kasjera, jeżeli go przedsiębiorstwo zatrudnia (§ 29 pkt. 2 powyższego rozporządzenia).

Raport kasowy nr 1 z dnia 2. 1 1947 r.

Nr bież.	T r e ś ć	O b r o t y		Nr konta
		Wpływy	Wydatki	
1.	Jańczak w/m — za fakt nr 6		4.200	—
2.	Kowalczyk - Sady na poczet rachunku	3 000	—	
3.	Bank Ludowy — za wpłatę na R-k czek.		10.000	—
4.	Lipiński w/m za mat. piśm.		320	—
5.	Admin. Domu — czynsz za lokal I/47		2.500	—
6.	Getezet Łódź - za fakt. nr. 375		6.800	—
7.	Społem w/m — za opał (fakt. 38)		1.400	—
8.	Utarg ze sprzedaży towarów nieprzerobionych	34.650	—	
9.	Utarg ze sprzedaży towarów własnej produkcji	26.930	—	
	Obrotы	64. 80	—	25.220
	Saldo wczoraj:	15.100	—	—
	Saldo dziś:	—	54 460	—
		79 680	—	79 680

Sprawdził: (—) Jabłoński

Sporządził: (—) Kubiak

Raport obrotów nr 3
z dnia 4 stycznia 1947 r.

Nr	T r e ś ć	Obroty gotówkowe				Sprzedaż i wykonane świadczenia na kredyt		Strona księgi	
		Przychód		Rozchód		zł	gr	Kasowej	Obrotów
		zł	gr	zł	gr				
1	„Wita” w/m za fakt. nr. 7					8.000	—		2
2	Bank Ludowy w/m — wpłata na R-k czekowy			7.500	—			1	
3	Kozłowski — za mater. piśm. — fakt. nr. 16			420	—			1	
4	Orlicki w/m — wpłata na pokrycie fakt. nr. 5 z dn. 3. 1. 1947 r.	4.300	—					1	
5	Kleczewski — za przewóz towarów w/g faktury Spo- łem nr. 39 z dn. 3. 1. 47			270	—			1	
6	1 Urząd Skarbowy — zapłata reszty na Daninę Narod.			10.000	—			2	
7	Dolatkowski — za naprawę centralnego ogrzewania w/g faktury nr. 11			805	—			2	
8	Pluciński w/m — za fakt. nr. 8.					6.400	—		2
9	Utarg dzienny ze sprzedaży towarów w/g zestaw. nr. 3	17.340	—					2	
Razem		21.640	—	18.995	—	14.400	—		
Saldo z dnia poprzedniego		9.830	—	<div style="border-top: 1px dashed black; border-bottom: 1px dashed black; padding: 5px 0;"> podpis kasjera </div> <div style="border-top: 1px dashed black; border-bottom: 1px dashed black; padding: 5px 0;"> podpis sprawdzającego </div>					
Razem przychód		31.470	—						
Rozchód		18.995	—						
Saldo na dzień następny		12.475	—						

Raport Kasowy 3)

Rewizor ksiąg ¹⁾

Rewizor ksiąg

znany pod nazwami: zaprzysiężony rewizor ksiąg, zaprzysiężony rzeczoznawca księgowości, znawca sądowy, biegły sądowy, rewident.

W Polsce odróżnia się obecnie następujące kategorie rzeczoznawców:

1. zaprzysiężeni rzeczoznawcy księgowości przy izbach przemysłowo-handlowych.
2. zaprzysiężeni biegli przy sądach.
3. rewidenci przy urządach oraz izbach skarbowych.
4. rewidenci Związku Rewizyjnego Spółz.

Pierwsi mają charakter publicznych rzeczoznawców, drudzy, to eksperci szczególnie dla spraw sądowych, trzeci są urzędnikami izb skarbowych.

Izby Przem.-handl. w Poznaniu oraz Katowicach podają kandydatów na rewizorów fachowemu egzaminowi, pisemnemu oraz ustnemu.

Rewidenci Związku Rewizyjnego Spółdzielni po przeszkoleniu praktycznym oraz teoretycznym są poddani egzaminowi Rady Spółdzielczej.

W Polsce nie mamy wzorem krajów zachodnich uregulowanych przepisów o zaprzysiężonych rzeczoznawcach ksiąg., nie ma też ochrony tytułu. Istnieje wprawdzie od kilku lat projekt o rzeczoznawcach zaprzysiężonych jednakże daleko jeszcze do urzeczywistnienia go w drodze ustawodawczej.

Dobry r. poza długoletnią praktyką samodzielną jako ksiązkowy oraz rzeczoznawca powinien mieć również dobre wykształcenie teoretyczne z dziedziny ekonomii politycznej i gospodarki handlowej, ustaw handlowych, karnych, odnośnych dziedzin prawa cywilnego oraz pro-

Rewizor ksiąg ²⁾

cedury cywilnej i karnej, a także powinien znać dokładnie ustawodawstwo skarbowe. Poza wiadomościami fachowymi winien posiadać dużo taktu, doświadczenia i zrównoważenia życiowego.

Zawód r. jest bardzo odpowiedzialny. R. zatem powinien być osobistością o wysokiej etycznej wartości, o charakterze stałym i czystym. Obowiązkiem jego jest praca bezstronna, pójsie prostą drogą poznania, która opiera się tylko na faktach i wnioskach. Dla sumiennego r. wskaźnikiem jest prawo oraz przekonanie własne, osiągnięte na podstawie zebranych faktów. R. winien mieć łatwość wyrażania się, równocześnie z powściągliwością w krytykowaniu osób. Dyskrecja r. jest cnotą nieodłączną od jego zawodu. R. winien posiadać nie tylko zdolność do wykrywania błędów i przekroczeń, lecz równocześnie winien być wiernym doradcą organizacyjnym mądrego kupca w usuwaniu błędów oraz doskonaleniu przedsiębiorstwa.

S. M.

Podbilans

zostaje spowodowany stratą wykazaną w okresie obrachunkowym. Przy przedsiębiorstwach o kapitale zmiennym, więc w prywatnych i jawnych spółkach handlowych, podbilans nie zachodzi i nie jest widoczny, ponieważ powstałe straty odpisuje się z kapitału. Podbilans jest widoczny w przedsiębiorstwach o kapitale stałym, np. w spółkach akcyjnych lub w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością. Przy tych przedsiębiorstwach nakazuje ustawa wykazanie w bilansie osobno zysku lub straty, a straty wolno pokryć dopiero po zatwierdzeniu bilansu z funduszy na to przeznaczonych. O ile fundusze zostały pochłonięte przez straty, to strata musi w bilansie pozostać w aktywach aż do pokrycia jej z późniejszych zysków; w ten sposób powstaje stały podbilans. Podbilans może zachodzić samodzielnie lub też wspólnie z zadłużeniem. Podbilans nie powoduje upadłości przedsiębiorstwa.

Zadłużenie powstaje, gdy stan czynny przedsiębiorstwa nie pokrywa jego długów. Zadłużenie powoduje zawsze upadłość. Stwierdzając zadłużenie spółki akcyjnej lub spółki z ograniczoną odpowiedzialnością przyjmuje się wszystkie części majątkowe według ich wartości rzeczywistej.

Schemat podbilansu i zadłużenia.

Podbilans

Stan czynny:

Nieruchomości	106,—
Ruchomości	40,—
Maszyny i urządzenia	48,—
Zapasy	71,—
Gotówka	75,—
Strata podbilans	30,—
	<u>370,—</u>

Kapitał akcyjny

Wierzyciele

	100,—
	270,—
	<u>370,—</u>

Stan czynny	340,—
Długi	270,—
Czysty majątek	<u>70,—</u>

Zadłużenie

Stan czynny

Nieruchomości	140,—
Ruchomości	6,—
Maszyny	18,—
Zapasy	11,—
Gotówka	25,—
Podbilans	180,—
	<u>380,—</u>

Kapitał akcyjny

Wierzyciele

	100,—
	280,—
	<u>380,—</u>

Długi	280,—
Aktywa	200,—
Zadłużenie	<u>80,—</u>

Kolumna 5-ta i 22-ga księgi kasowej da nam pogląd końcowy, a nawet w poszczególnych wypadkach wykaże, czy nie policzyliśmy wyższej sumy kosztów, aniżeli one istotnie wynosiły.

Z wyżej przytoczonego przykładu wynika jasno, że pobraliśmy o zł 20,— za dużo i z tej przy-

czyny cała suma pobranych kosztów, tj. zł 400,— podlega podatkowi obrotowemu.

Gdyby wyżej podane kolumny księgi kasowej były zajęte dla wykazania innych obrotów, wówczas możemy dla powyższych sum kosztów przewidzieć inne z pozostałych wolnych kolumn.

Wyjaśnienia w sprawach skarbowych

Księgi uproszczone i podatkowe — 50% zwwyżka w podatku obrotowym.

Ze względu na trudności techniczne nie wszystkie urzędy skarbowe zostały na czas zaopatrzone w dostateczną ilość egzemplarzy ksiąg uproszczonych i podatkowych, w związku z czym szereg podatników nie miał możliwości — bez własnej winy — uczynić zadość wypływającemu z art. 84 dekretu z dnia 16 maja 1946 r. o postępowaniu podatkowym oraz §§ 24 i 35 rozporządzenia ministra skarbu z dnia 31 października 1946 r. o księgach handlowych, uproszczonych i podatkowych, obowiązku założenia z dniem 1 stycznia 1947 r. odpowiednich ksiąg.

Uwzględniając powyższy stan rzeczy, Ministerstwo Skarbu tym wszystkim podatnikom, którzy ze względów wyżej przytoczonych nie mieli możliwości w miesiącach styczniu, lutym i marcu 1947 r. założyć ksiąg uproszczonych bądź podatkowych, umorzyło na podstawie art. 35 dekretu o zobowiązaniach podatkowych tę część podatku, jaka przypada od nich z zastosowaniem do wykazywanych przez nich we wspomnianych trzech miesiącach obrotów stawek podatkowych podwyższonych o 50%.

Ułga powyższa ma jednak zastosowanie jedynie do podatników rzetelnych, którzy poza tym uczynili zadość obowiązkowi, wynikającemu w tym względzie z dekretu o postępowaniu podatkowym i rozporządzenia o księgach handlowych, uproszczonych i podatkowych, w szczególności, którzy:

1. sporządzili na dzień 1 stycznia 1947 r. inventarz według zasad wyrażonych w rozporządzeniu o księgach albo remanent towarów, surowców i półfabrykatów, według zasad podanych w tymże rozporządzeniu,

2. posiadają i przechowują w myśl art. 86 i 87 dekretu o postępowaniu podatkowym oraz §§ 32 i 45 rozporządzenia o księgach we właściwym porządku umożliwiającym kontrolę a następnie wciągnięcie do ksiąg, rachunki na zakup towarów oraz pobierane świadczenia usług i dowody (kopie rachunków i inne) na sprzedaż towarów oraz świadczone usługi, jak również dowody na inne transakcje,

3. po nabyciu ksiąg wciągną do nich — według właściwych dat — wszystkie zawarte poprzednio transakcje, podlegające zapisom; oczywiście księgi te nie będą następnie przez władze podatkowe kwestionowane z tego powodu, iż zapisy za okres styczeń do marca 1947 r. nie zostały dokonane bieżąco a jednorazowo.

Pobrane już, a podlegające umorzeniu kwoty podatku, zarachowane będą na bieżące zaliczki miesięczne, podatku obrotowego.

Skupywacze jaj a podatek obrotowy.

Spółdzielnia „Społem” prowadzi akcję skupu jaj na terenie województwa poznańskiego, posługując się do tego celu powiatowymi zbiornicami jaj.

Zbiornicami tymi są albo oddziały „Społem” albo też spółdzielnie mleczarskie lub rolnicohandlowe.

Skupem jaj w terenie natomiast trudnią się tzw. skupywacze, którzy na podstawie zawartej z powiatową zbiornicą jaj umowy oraz otrzymanej od tejsze legitymacji, upoważnieni są do zakupywania jaj wyłącznie **na rachunek** powiatowej zbiornicy, której obowiązani są wszystkie zakupione jaja dostarczać, otrzymując 30 groszy od sztuki, płatne przy dostawie towaru; zbiornica powiatowa przy zawarciu umowy wypłaca skupywaczom zaliczkę na zakup towaru.

Skupywaczy tych, mimo zawartej w umowie klauzuli, że są oni agentami w rozumieniu art. 568 k. h., nie można traktować jako pośredników i opodatkować podatkiem obrotowym od prowizji, lecz od pełnego obrotu towarowego, gdyż wykonywane przez nich świadczenia nie odpowiadają wymogom art. 16 ust. 6 dekretu o podatku obrotowym i § 83 rozporządzenia wykonawczego do tego dekretu; z zawartych bowiem z nimi umów wynika, że dokonują oni skupu towarów wchodząc w jego posiadanie, a nie następczą osobom trzecim sposobności do zawarcia umów kupna-sprzedaży, ani też nie pośredniczą w zawieraniu takich umów.

Zasada ta nie miałaby zastosowania, jeżeliby działali w imieniu i na rachunek (na rzecz) przedsiębiorstw państwowych i związków samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorstw pozostających pod zarządem państwowym lub związków samorządu terytorialnego.

Wobec braku kontroli ze strony „Społem” skupywacze ci w swej działalności nie są skrupowani żadnymi ograniczeniami i dysponują zakupionym towarem jak i otrzymaną zaliczką od „Społem” w sposób dowolny według własnego uznania, mając możliwość skupiony towar, zależnie od koniunktury, sprzedać innym przedsiębiorstwom, oferującym im korzystniejsze warunki.

Dołączenie ksiąg podatkowych do zeznań.

W sprawie praktycznego znaczenia przepisu art. 62 ust. 2 dekretu o postępowaniu podatkowym, nakazującego podatnikom prowadzącym księgi podatkowe dołączyć je do zeznań podatkowych do wymiaru podatku obrotowego, wyjaśniono, że celem tego przepisu jest m. in.:

1. zabezpieczenie ksiąg podatkowych, prowadzonych przeważnie przez drobne przedsiębior-

stwa, których właściciele nie są wdrożeni albo nie mają odpowiednich warunków do należytego przechowywania przez dłuższy okres czasu dokumentów o względnie dużej objętości a w razie likwidacji takich przedsiębiorstw, zdarzającej się w dość częstych przypadkach, nie gwarantują w ogóle żadnej pewności otoczenia tych dokumentów właściwą pieczę przez okres kilku lat,

2. umożliwienie władzom podatkowym bezpośredniego wglądu do tych ksiąg każdego czasu, nawet po dokonaniu wymiaru podatku, celem np. udaremnienia podatnikom prowadzącym pozornie tylko rzetelne księgi podatkowe, usunięcia tych ksiąg w przypadkach, gdy po przeprowadzonym badaniu wyjdą na jaw okoliczności, mogące spowodować odebranie tym księgom mocy dowodowej z wszelkimi wynikającymi z tego faktu konsekwencjami.

Powyższe wyjaśnienia mają odpowiednie zastosowanie także do podatników wykonujących zajęcia zawodowe.

Podatnicy nie mogą nie liczyć się z tym, że na skutek wspomnianej normy prawnej władza podatkowa będzie stale w posiadaniu dowodu, zaopatrzonego w podpis podatnika, zawierającego kolejno wszystkie składniki całorocznego ich zakupu względnie przychodów za świadczone usługi; stałe posiadanie takiego dowodu znakomicie ułatwi władzy podatkowej jego skontrolowanie zarówno co do prawdziwości zawartych w księdze podatkowej poszczególnych zapisów, jak i co do stwierdzenia, że w księdze tej podatnik nie pominął żadnej transakcji, zwłaszcza, że władzy podatkowej służy prawo wznawiania postępowania podatkowego w kierunku podwyższenia ustalonej pierwotnie kwoty podatkowej przez okres 6 lat licząc od końca roku, w którym podatnik dokonał zakupu towaru albo osiągnął przychód za świadczone usługi, jeżeli w księdze podatkowej wykazał on daną pozycję w kwocie niższej od rzeczywistej bądź gdy pominął ją całkowicie.

Praktyczne skutki opisanego stanu prawnego ilustruje następujący przykład: podatnik zadeklarował w rocznym zeznaniu podatkowym o obrocie sumę 1.200.000 zł; władza podatkowa w drugim roku po złożeniu tego zeznania stwierdziła, iż podatnik ten określonego dnia od określonej osoby zakupił towar (otrzymał honorarium) w kwocie 20.000 zł.

Stwierdzenie tego faktu pod rządem poprzednio obowiązujących przepisów nie miało dla władzy podatkowej praktycznego znaczenia, gdyż ujawniony w czasie późniejszym przez władzę podatkową pojedynczy fakt zawarcia przez tegoż podatnika pewnej transakcji lub otrzymania pewnego honorarium był w cyfrach absolutnych zawsze niższy od zeznanej przez niego szacunkowo ogólnej rocznej sumy obrotu, innymi zaś dowodami pochodzącymi od tego podatnika władza podatkowa z reguły nie rozporządzała.

Gdyby więc przyjąć, że ujawniony fakt transakcji nie był objęty wspomnianym zeznaniem podatkowym, to władza podatkowa — mimo ujawnienia tego faktu — była w ówczesnym stanie prawnym całkowicie bezradna. Pod rządem obec-

nych przepisów prawnych, ujawnienie omawianego faktu czyni wykonanie cięższego na władzy podatkowej obowiązku sprawdzenia rzetelności złożonego zeznania zupełnie łatwym, a to wobec tego, że w posiadaniu władzy podatkowej jest księga podatkowa podatnika, zawierająca poszczególne elementy jego działalności gospodarczej w danym roku.

Z naprowadzonych wyżej przesłanek wynika, iż materiały faktyczne albo dowodowe, jakimi obecnie rozporządza władza podatkowa w zakresie sprawdzenia deklarowanych przez podatników kwot obrotu i dochodu pod względem ich zgodności z prawdą, są oparte na słusznych podstawach oraz mają o wiele szerszy zakres w porównaniu z materiałami, którymi władza ta dysponowała pod rządem uchylonej ordynacji podatkowej, zwłaszcza jeżeli wziąć pod uwagę, że podatnicy obowiązani w myśl obecnych przepisów prawnych do prowadzenia ksiąg podatkowych nie mieli dotychczas z reguły obowiązku prowadzenia jakiegokolwiek rachunkowości.

Wyłączenia z obrotu przy księgach uproszczonych i podatkowych.

Biorąc pod uwagę, że wyłącznym celem przepisu art. 15 ust. 6 dekretu o podatku obrotowym jest pominięcie w podstawie opodatkowania tych elementów obrotu (koszty przewozu i ubezpieczenia towarów wyłożone za nabywcę, wartość zwróconych towarów, udzielone bonifikaty oraz odsetki prolongacyjne, pobrane przy świadczeniach rzeczy), które nie stanowią odpłaty za świadczenie będące przedmiotem podatku i uwzględniając, że zgodne z celem przepisu dokonywanie tych wyłączeń z podstawy opodatkowania jest możliwe również w przypadku udowodnienia obrotów prawidłowo prowadzonymi księgami uproszczonymi względnie prawidłowo prowadzoną księgą podatkową Nr 2 (księga zamówień) — Ministerstwo Skarbu poleciło na równi z księgami handlowymi traktować pod tym względem prawidłowo prowadzone księgi uproszczone i księgę podatkową Nr 2 (księgę zamówień), określone w rozporządzeniu ministra skarbu z dnia 31 października 1946 r. o księgach handlowych, uproszczonych i podatkowych.

Podatek obrotowy przedstawicieli „Bacutil”

„Bacutil” — Tow. Przem.-Handlowe Sp. z o. o. jako przedsiębiorstwo pozostające pod zarządem państwowym zajmuje się zbiórką i zakupem z prawem wyłączności produktów poubojowych. Zbiórkę i zakup tych produktów wykonuje firma „Bacutil” za pośrednictwem swych przedstawicieli powiatowych (agentów).

Według zawartych umów z przedstawicielami do ich czynności należy zbiórka i zakup na rachunek „Bacutilu” produktów poubocznych, oczyszczanie, konserwowanie i magazynowanie tych produktów oraz oddawanie ich do dyspozycji oddziałów wojewódzkich, względnie sprzedaż wskazanym odbiorcom po cenach ustalonych przez Ministerstwo Apropowizacji i Handlu.

Za powyższe czynności otrzymują przedstawiciele (ajenci):

1. wynagrodzenie zasadnicze, które składa się ze zwrotu kosztów robocizny za czyszczenie i kon-

serwowanie zakupionych produktów oraz wynagrodzenie za usługi,

2. premię specjalną zależną od wyników zbiórki,

3. prowizję od sprzedaży produktów poubojowych osobom trzecim a nadto,

4. premię w naturze pod postacią 6% zebranych jelit.

W świetle powyższego stanu faktycznego oraz przepisów dekretu o podatku obrotowym, otrzymywane przez przedstawicieli wynagrodzenie z pkt. 1 z pkt. 2., jeżeli uzależnione jest od wyników zakupu i zbiórki produktów oraz wartość premii w naturze (pkt. 4.), stanowi obrót podlegający opodatkowaniu podatkiem obrotowym według stawki 4%.

W odniesieniu natomiast do prowizji wymienionej w pkt. 3. oraz ewentualnie premii wymienionej w pkt. 2. gdyby pozostawała ona w związku ze sprzedażą produktów poubojowych, to otrzymane z tego tytułu wynagrodzenia stanowią obrót podlegający opodatkowaniu stawką 8%, ponieważ przedstawiciele ci działają w imieniu i na rzecz przedsiębiorstwa, pozostającego pod zarządem państwowym.

Obowiązek prowadzenia ksiąg handlowych, uproszczonych bądź podatkowych przez przedstawicieli firmy „Bacutil” oceniany będzie indywidualnie w świetle obowiązujących przepisów.

Książka kasowa.

K. i J. — Gorzów. — Przy prowadzeniu księgowości handlowej systemu amerykańskiego i codziennym sporządzaniu raportów kasowych nie ma obowiązku prowadzenia oddzielnej książki kasowej.

Scalony podatek obrotowy od sprzedaży produktów naftowych.

A. S. — Mikstat. — Podatek scalony obejmuje tylko fazy obrotów produktami naftowymi (paliwami płynnymi), dokonanych przez zakłady, zjednoczenia i przedsiębiorstwa, objęte Centralnym Zarządem Przemysłu Paliw Płynnych Ministerstwa Przemysłu. Scalony podatek nie obejmuje natomiast obrotów dokonanych przez inne przedsiębiorstwa w szczególności przez handel prywatny. Kupiec zatem prywatny (detalista) obowiązany jest do opłacania podatku obrotowego na zasadach ogólnych od obrotów uzyskanych ze sprzedaży nafty. **Scalony podatek obrotowy nie narusza obowiązku ponoszenia podatku dochodowego.**

Wiadomości skarbowe

Normy Amortyzacyjne za rok 1946.

Dekret z dnia 8 stycznia 1946 r. o podatku dochodowym uchylił z dniem 1 stycznia 1946 r. moc obowiązującą ustawy o podatku dochodowym. Z dniem tym straciły zatem moc obowiązującą przepisy art. 6 wspomnianej ustawy oraz § 14 rozporządzenia wykonawczego z dnia 27 kwietnia 1936 r., który określał przeciętne normy wysokości odpisów z tytułu zużycia dla poszczególnych rodzajów przedmiotów, podlegających zużyciu.

Rozporządzenie ministra skarbu z dnia 1 grudnia 1946 r. w sprawie wykonania dekretu o postępowaniu podatkowym określające normy amortyzacyjne, obowiązuje od dn. **1 stycznia 1947 r.** Szczegóły dotyczące tego zagadnienia podaliśmy w Nr. 7/1947 „Tygodnika” na stronie 51 w notatce pt. „Nowe normy amortyzacyjne” podkreślając przy tym, iż normy te obowiązują od dnia 1 stycznia 1947 r.

Wobec braku w okresie od dnia 1 stycznia 1946 r. do dnia 31 grudnia 1946 r. przepisów prawnych, które określałyby przeciętne normy amortyzacyjne, zachodzą w praktyce trudności w ustaleniu prawidłowych odpisów na zużycie za wyżej wymieniony okres.

W związku z tym Ministerstwo Skarbu poleciło przy ustalaniu dochodu podatkowego za rok podatkowy 1946 (rok kalendarzowy 1946 — rok rachunkowy 1945/46), nie kwestionować odpisów na zużycie poszczególnych rodzajów przedmiotów, podlegających zużyciu i uznawać je w całości za koszty uzyskania przychodów w rozumieniu art. 10 dekretu o podatku dochodowym, jeżeli wysokość odpisów nie przekracza norm amortyzacyjnych określonych w rozporządzeniu ministra skarbu z dnia 1 grudnia 1946 r. a obowiązujących dopiero od dnia 1 stycznia 1947 r.

Prowadzenie ksiąg poza lokalem przedsiębiorstwa.

Stosownie do wyjaśnień racjonalnych władz skarbowych zasadniczą intencją postanowień art. 84 pkt. 6 dekretu o postępowaniu podatkowym („Księgi handlowe, księgi uproszczone i podatkowe wraz z dokumentami powinny stałe znajdować się w lokalu przedsiębiorstwa zakładu zająca; w uzasadnionych przypadkach władza podatkowa na prośbę podatnika może zezwolić na prowadzenie i przechowywanie ksiąg wraz z dokumentami w innym określonym miejscu”) jest, aby księgi podatników znajdowały się zawsze w lokalu przedsiębiorstwa, zapewniając władzom podatko-

wym w każdym czasie możliwość porównania stanu zapisów ze stanem faktycznym (z naturą).

Zasada ta ma szczególne znaczenie u podatników prowadzących przedsiębiorstwa drobniejsze, których księgi z natury rzeczy nie dają należytej podstawy do przeprowadzenia wyczerpującej analizy ich działalności gospodarczej oraz jej wyników. Stąd też zezwolenia na prowadzenie ksiąg poza lokalem przedsiębiorstwa mogą być udzielane jedynie w sporadycznych przypadkach, uzasadnionych wyjątkowymi okolicznościami, natomiast nie mogą posiadać charakteru powszechnego.

W tych warunkach nie należy się spodziewać w tym względzie zarządzeń o charakterze ogólnym; w indywidualnych przypadkach pokrzywdzeni podatnicy, którym — mimo zaistnienia odpowiednich warunków — zezwolenie na prowadzenie ksiąg poza lokalem przedsiębiorstwa nie udzielono, mają możliwość wnieśienia od decyzji władcy podatkowej I instancji odwołań, które podlegają rozpatrzeniu przez władze podatkowe II instancji.

Wydawnictwa Dzienników i Czasopism — Ulgi w podatku obrotowym.

Biorąc pod uwagę wyjątkowo trudną sytuację materialną drukowanych na obszarze Rzeczypospolitej wydawnictw **dzienników i czasopism**, Ministerstwo Skarbu poleciło ograniczyć tym wydawnictwom pobór zaliczek miesięcznych na podatek obrotowy na rok podatkowy 1947 do 0,1% i na rok podatkowy 1948 — do 0,25%.

Jednocześnie Ministerstwo Skarbu na podstawie art. 35 dekretu z dnia 16 maja 1946 r. o zobowiązaniach podatkowych upoważniło izby skarbowe do umorzenia z urzędu niezwłocznie po uprawomocnieniu się wymiarów podatku obrotowego za rok podatkowy 1947 i 1948, takich kwot wymierzonego przedsiębiorstwom wydawniczym podatku obrotowego, jakie odpowiadać będą różnicom wynikającym:

1. w roku podatkowym 1947 z zastosowania wskazanej wyżej stawki 0,1% zamiast ustalonej stawki 0,25% (patrz „Ulgi w podatku obrotowym” w Nr. 5 „Tygodnika” pod pkt. 8) oraz
2. w roku podatkowym 1948 — z zastosowania wskazanej wyżej stawki 0,25% zamiast zasadniczej stawki podatku, wynikającej z ustawy w zakresie wy-

dawnictwa dzienników i czasopism, drukowanych na obszarze Rzeczypospolitej.

Scalony podatek obrotowy od sprzedaży wyrobów elektrotechnicznych.

Z mocą obowiązującą od dnia 1 marca 1947 r. został wprowadzony pobór podatku obrotowego w formie scalonej od sprzedaży wyrobów elektrotechnicznych.

Scalony podatek obrotowy pobiera się od sprzedaży wyrobów elektrotechnicznych zarówno nabytych (importowanych), jak i wytworzonych przez zakłady zjednoczenia i przedsiębiorstwa, objęte Centralnym Zarządem Przemysłu Elektrotechnicznego Ministerstwa Przemysłu.

Obowiązek opłacania scalonego podatku obrotowego ciąży na Centrali Handlowej Przemysłu Elektrotechnicznego.

Centrala Handlowa Przemysłu Elektrotechnicznego obowiązana jest wpłacać scalony podatek obrotowy oraz zaliczki na ten podatek do terytorialnie właściwego dla niej urzędu rewizyjnego z zastosowaniem stawki podatku w wysokości 5% podstawy opodatkowania.

Scalony Podatek obrotowy od sprzedaży wytworów Przemysłu Materiałów Budowlanych.

Z mocą obowiązującą od dnia 10 marca 1947 r. został wprowadzony pobór podatku obrotowego w formie scalonej od sprzedaży wytworów przemysłu, objętego Centralnym Zarządem Przemysłu Materiałów Budowlanych Ministerstwa Przemysłu.

Scalony podatek obrotowy pobiera się od sprzedaży wytworów przemysłu, objętego Centralnym Zarządem Przemysłu Materiałów Budowlanych zarówno nabytych (importowanych) jak i wytworzonych przez zakłady, zjednoczenia i przedsiębiorstwa, objęte Centralnym Zarządem Przemysłu Materiałów Budowlanych Ministerstwa Przemysłu.

Obowiązek opłacania podatku ciąży na: Centrali Zbytu Mineralnego w Warszawie, Centrali Zbytu Przemysłu Cementowego w Sosnowcu, Centrali Sprzedaży Kamienia w Warszawie i Centrali Zbytu Porcelany, Fajansu i Wyrobów Szklanych w Łodzi.

Scalony podatek obrotowy wynosi 4 % podstawy opodatkowania.

Podstawę opodatkowania stanowi obrót osiągnięty przez wymienione wyżej Centrale Zbytu i Sprzedaży ze sprzedaży wytworów przemysłu, objętego Centralnym Zarządem Przemysłu Materiałów Budowlanych Ministerstwa Przemysłu.

Scalony podatek obrotowy obejmuje wszystkie fazy obrotów wytworami przemysłu, objętego Centralnym Zarządem Przemysłu Materiałów Budowlanych, dokonanych przez zakłady, zjednoczenia i przedsiębiorstwa, objęte Centralnym Zarządem Przemysłu Materiałów Budowlanych Ministerstwa Przemysłu.

Od obrotów wymienionymi wytworami, od których został pobrany scalony podatek obrotowy, nie pobiera się odliczenia podatku obrotowego. Wymienione wyżej Centrale obowiązane są wpłacać scalony podatek obrotowy do terytorialnie właściwych dla nich urzędów rewizyjnych za każdy miesiąc w terminie do dnia 15 następnego miesiąca z zastosowaniem stawki podatku w wysokości 4% podstawy opodatkowania.

Zwolnienie Komisantów „Czytelnika”

od obowiązku prowadzenia ksiąg w roku 1947.

Na podstawie art. 16 ust. 4 dekretu obrotowym Ministerstwo Skarbu zwolniło komisantów Spółdzielni Wydawniczej „Czytelnik” w Warszawie zajmujących się — na zlecenie komitenta — sprzedażą w kioskach pism, książek, pocztówek i materiałów pisemnych, od obowiązku prowadzenia ksiąg handlowych w roku podatkowym 1947.

Podlegająca opodatkowaniu prowizja tych komisantów ustalona zostanie na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg handlowych Spółdzielni Wydawniczej „Czytelnik” jako komitenta. Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik” obowiązana jest:

1. dostarczyć odnośnym urzędom skarbowym (rewizyjnym) danych, dotyczących obrotów, dokonanych przez komisantów oraz wysokości otrzymanej przez nich prowizji komisowej,
2. dopilnowywać i dokonywać kontroli wpłacania przez komisantów zaliczek na podatek obrotowy do terytorialnie właściwych dla nich urzędów skarbowych (rewizyjnych) w terminach, przewidzianych dla tych wpłat w rozporządzeniu ministra skarbu z dnia 20 stycznia 1946 r. tj. do dnia 15 każdego następnego miesiąca.

Cena zł 50,— JAK OBLICZAĆ PODATKI

DOCHODOWY
OD WYNAGRODZEN
OBROTOWY
DODATKI ZA ZWŁOKĘ
KOSZTY EGZEKUCYJNE
OPŁATY SKARBOWE
TERMINY PŁATNOŚCI

TABELE PODATKOWE

OBOWIĄZUJĄCE OD R. 1947

OPRACOWAŁ:

MGR Z. MIELCARZEWICZ

POZNAŃ

1947

SKŁAD GŁÓWNY,
KSIĘGARNIA
ZDZISŁAW GUSTOWSKI
POZNAŃ, WJELKA 10

Do nabycia we wszystkich księgarniach.

Scalony podatek obrotowy wynosi 5% podstawy opodatkowania. Podstawę opodatkowania stanowi obrót w rozumieniu art. 15 dekretu o podatku obrotowym, osiągnięty przez Centralę Handlową Przemysłu Elektrotechnicznego.

Scalony podatek obrotowy obejmuje wszystkie fazy obrotów wyrobami elektrotechnicznymi, dokonanych przez zakłady, zjednoczenia i przedsiębiorstwa, objęte Centralnym Zarządem Przemysłu Elektrotechnicznego niezależnie od tego, czy mają one odrębną osobowość prawną.

Od obrotów wymienionymi wyrobami, od których został pobrany scalony podatek obrotowy, nie pobiera się odliczenia podatku obrotowego. Nie uchybia to jednakże obowiązkowi nabycia kart rejestracyjnych, określonego w dekreście z dnia 21 grudnia 1945 r. o podatku obrotowym.

Znakowanie materiałów

W gospodarce materiałowej sporo trudności i kłopotów sprawia wadliwe oznaczanie materiałów.

Ze względu na to, że nasz język techniczny roi się od naleciałości cudzoziemskich, dalej, że istnieje ogromna indywidualność, a niejednokrot-

nie jakiś nieuzasadniony polot myśli, to na porządku dziennym spotykamy się ze stanowiskiem, że jedne i te same materiały (nie tylko surowce wyjściowe, ale i półfabrykaty, a przede wszystkim gotowe wyroby cudze) figurują pod różnymi nazwami.

Na ogół kontrolę zapasów magazynowych prowadzi się w postaci kartotek. Prowadzenie przychodów i rozchodów w tych kartotekach powierza się przeważnie urzędnikom, od których wymaga się jedynie tylko znajomości czytania, pisania i liczenia, uważając, że praca ta innych kwalifikacji nie wymaga. Urzędnik taki nauczył się jedynie tylko ściśle przepisywać do kartoteki przychody, na zasadzie dokumentów magazynów bądź rachunków dostawców oraz rozchody według kosztów rozchodowych.

Weźmy prosty przykład. Dla jednego i tego samego artykułu jak zatyczki istnieją nazwy: szplinty, zawłóczki, zawlecзки. Jeśli dokumenty przychodowe i rozchodowe będą posługiwać się wszystkimi tymi nazwami, to w rezultacie w kartotece będą figurować 4 karty o różnych stanach. Wyobraźmy sobie dalej, że wprowadzono niby w celach usprawnienia gospodarki materiałowej, minima i maxima magazynowe, oraz że kartoteka winna sygnalizować do działu zakupów potrzebę uzupełniania zapasów w miarę spadku zapasu do ustalonego minimum. Otóż zdarzyło się, przypuścmy, że kartoteka zasygnalizowała brak zawłóczek, dział zakupów dostarczył świeży zapas, podczas gdy w magazynie faktycznie znajdowało się tego artykułu pod dostatkiem, lecz w kartotece figurował on na 3 pozostałych kartach. Urzędnik kartoteki przeważnie nawet na oczy nie widział zatyczek i nie wie, co to jest i do czego służy, jego praca to bezkrytyczne przepisywanie z dokumentów.

Może się zdarzyć inny wypadek przy artykułach technicznie niezrozumiale oznaczonych (szczególnie ma to miejsce przy nowych stopach, masach plastycznych, chemikaliach itp.). Wychodzi z biura technicznego dyspozycja wydania, tymczasem magazyn odpowiada, że nie ma. Zaczynają się poszukiwania, produkcja na tym cierpi i w rezultacie okazuje się, że ten materiał jest, lecz leży w magazynie pod inną nazwą. A ile będzie wypadków, że jakiś materiał zaprzychodowany pod jakąś dziwną nazwą, leży w ogóle zapomniany na półkach magazynowych, bo nikt tej nazwy już nie używa.

Otóż pierwszą i najważniejszą rzeczą na tym odcinku jest, aby jedno miejsce (najwłaściwszym

jest wydział techniczny) ustalało obowiązującą w danym przedsiębiorstwie nazwę dla materiału. Nazwa ta znana wydziałowi zakupów winna być bezwzględnie wniesiona do dokumentu przychodowego, którym operuje magazyn. Dalej w magazynie musi być zaprowadzona numeracja półek według jednej ze znanych metod. W ten sposób każda półka i przegroda posiadać będzie swój sygnał numerowy, względnie alfabetyczny - numerowy. Następnie musi być zachowana zasada, że jednakowe materiały są w magazynie odkładane zawsze na te same półki. Jeśli teraz magazyn na dokumentach zarówno przychodowych jak i rozchodowych będzie wpisywał nr. półki, do której dany towar został odłożony, względnie z której został wydany, to nawet przy użyciu różnych nazw, automatycznie powstaje sygnał, który daje znać do jakiej karty w kartotece magazynowej wciągnąć odpowiedni zapis. W ten sposób uniknie się błędów, o których mówiliśmy na początku tego artykułu.

Wiele bardzo sposobów ewidencji i materiałów w tym zakresie proponuje symbolistykę całkowicie odizolowaną w kartotece, aby tam ułatwić pracę.

Nasuwa się tutaj wspomnienie o pracy włożonej na jednej z dużych stacji kolejowych celem zmiękczenia wody zasilającej kotły parowozowe i w ten sposób zaoszczędzenia znacznych kosztów ponoszonych na ich czyszczenie z kamienia kotłowego, a zapomniano o zbadaniu studni położonych w oddaleniu 2 km, gdzie woda była miękka i dokąd zaopatrywanie parowozów w wodę można było przenieść bez żadnych dodatkowych kosztów.

Trzeba pamiętać, że jak mówi przysłowie „nie nos dla tabakiera, a tabakiera dla nosa”. A więc magazyn istnieje nie dla kartoteki a dla warsztatów. Jeśli więc chcemy usprawnić i zwiększyć wydajność pracy, to przede wszystkim w magazynie a dopiero poszukiwać ułatwień w kartotece.

Ułatwić poszukiwanie i przyspieszyć cykl zaopatrzenia warsztatów przy zapewnieniu, że jednolity materiał niezależnie od różnych nazw jest skoncentrowany w jednym miejscu, musi być zasadniczym celem w omawianym zagadnieniu.

inż. Jerzy Witowski.

Komunikaty i różne wiadomości

Pojęcie garbarni podlegającej koncesjonowaniu.

Dekret z dnia 19 sierpnia 1946 r. o koncesjonowaniu garbarni, zakładów do solenia i suszenia skór surowych oraz niektórych fabryk obuwia lub pasów transmisyjnych (Dz. Ust. Nr 43, poz. 250) poddał obowiązkowi uzyskania koncesji prowadzenie garbarni.

W praktyce wyłoniło się zagadnienie, jakie przedsiębiorstwa są garbarniami oraz czy obowiązkowi koncesjonowania podlegają również przedsiębiorstwa białoskórnice. W tej sprawie Ministerstwo Przemysłu i Handlu wydało pod datą

10. II. 1947 r. okólnik (Nr. 5), w którym wyjaśnia m. in., że białoskórnictwo jest również jedną z gałęzi wytwórczości garbarskiej.

Na podstawie powyższych rozważań należy ustalić, że wszelkie przedsiębiorstwa zajmujące się garbowaniem skóry niezależnie od sposobu produkcji jak i rodzaju skór są garbarniami w rozumieniu wyżej cyt. dekretu i wymagają dla ich prowadzenia koncesji.

Okoliczność, że reglamentowanym obrotem na podstawie dekretu z dnia 19 września 1946 roku o obrocie skórą (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 281) objęte zostały tylko niektóre rodzaje skór, nie pozostaje w żadnym związku z zagadnieniem koncesjonowania garbarni.

Prowadzenie zatem wszelkiego rodzaju garbarni wymaga uzyskania koncesji, a w ramach

koncesjonowanej produkcji obrót jest reglamentowany tylko w stosunku do niektórych ważniejszych gospodarczo gatunków skór ściśle wymienionych w dekrete z dnia 10. IX. 1946 r.

Nabycie patentu na suszarki bielizny do użytku domowego.

Firma Włoska „Officine Aeromeccaniche” (Zakłady Techniki Wentylacyjno - Ogrzewniczej) Ing. V. Gambarotta, Torino, via Don Bosco 82 pragnęłaby sprzedać w Polsce swój patent na suszarki bielizny do użytku domowego, ewentualnie udzielić z niego licencji.

Zainteresowani w powyższej sprawie zechcą się skomunikować z ambasadą włoską w Warszawie.

W sprawie zapotrzebowania rogów bydłych i kopyt końskich.

Przedsiębiorstwa przemysłowe prywatne podporządkowane Izbie Przemysłowo - Handlowej w Poznaniu potrzebujące rogów bydłych i kopyt końskich do produkcji winny złożyć swe zapotrzebowanie do dnia 17. V. 1947 r. w Związku Przemysłowców, w Poznaniu, ul. Mickiewicza 31.

W części opisowej należy podać ilość zatrudnionych pracowników, rodzaj produkcji, zdolności produkcyjne i kwartalne zapotrzebowanie na wymienione surowce każdego wykazanego zakładu.

Nieżłożenie w terminie wykazu Departament Przemysłu Mejskowego potraktuje jako rezygnację z ewentualnych przydziałów.

Ceny na wapno.

1. **Wapno palone**
 - z wapienników Kieleckich zł 1.775
 - ze wszystkich innych „ 1.635
2. Wapno hydratyzowane i hydrauliczne łączone z opakowaniem zł 2.354

3. Kamień wapienny

za tonę franco wagon stacja odbiorcza

Zamówienia należy składać wprost do Centrali Zbytu Przemysłu Mineralnego, W-wa, Zielna 49.

Zaliczki względnie całość należności za zamawiane wapno czy kamień wapienny należy wpłacać do Narodowego Banku Polskiego w Warszawie na rachunek żyrowy Centrali Zbytu Przemysłu Mineralnego.

Danina Narodowa a podatek od wynagrodzeń.

W Nr 11 „Tygodnika Gosodarczego” z dnia 15 marca 1947 r. str. 90 wyjaśniono, iż Danina Narodowa na zagospodarowanie Ziemi Odzyskanych nie podlega potrąceniu z dochodu zarówno w roku podatkowym 1946 jak i w latach następnych.

W dalszym ciągu wyjaśniono, że Danina Narodowa nie podlega również potrąceniu od wynagrodzeń podlegających opodatkowaniu podatkiem od wynagrodzeń. Zarządzenie ministra skarbu z dnia 26 października 1946 r. w sprawie zwolnienia od podatku od wynagrodzeń sum stanowiących część wynagrodzenia, przeznaczonych przez Pracowników na cele odbudowy kraju odnosi się wyłącznie do świadczeń dobrowolnych a nie Przymusowych, jakim jest danina narodowa na zagospodarowanie Ziemi Odzyskanych.

Handel zagraniczny

Import z Francji do Szwajcarii.

Firmy zainteresowane w imporcie z Francji i Szwajcarii zechcą zgłosić się do biura Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu (pok. 10), gdzie uzyskują informacje co do możliwości importu, sposobu składania wniosków i rozliczania transakcyj.

Uruguay.

W posiadaniu Izby znajduje się adres agenta, który pragnie przyjąć przedstawicielstwa eksporterów polskich w dziedzinie nast. artykułów: dykta, wyroby drewniane, meble, forniery, cement, wyroby metalowe, wyroby fajansowe sanitarne, wyroby porcelanowe itd.

Indie Brytyjskie.

Firmy zainteresowane w imporcie sprzętu sportowego wszelkiego rodzaju oraz gier sportowych, mogą uzyskać adres dostawców z Indyj Brytyjskich w biurze Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu (pokój 10).

USA.

Amerykański zarząd remanentów wojskowych zawiadomił Izbę o możliwościach nabycia w Ameryce różnych maszyn, urządzeń, narzędzi i innych przedmiotów w stanie używanym i nieużywanym po cenach przystępnych. Bliższe informacje otrzymać można w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu (pok. 10).

Czechosłowacja.

Firma czeska zainteresowana jest w eksporcie do Polski szkła wszelkich gatunków, wyrobów włókienniczych, konfekcji męskiej i damskiej, wyrobów galanteryjnych, narzędzi, okuć do mebli, zabawek mechanicznych itp. Firma ta interesuje się importem do Czechosłowacji wszelkiego rodzaju surowców i półfabrykatów. Adres firmy otrzymać można w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu (pok. 10.)

KANADA.

W związku z wprowadzeniem przepisów reglamentacyjnych w odniesieniu do eksportu w Kanadzie eksporterzy kanadyjscy przed dokonaniem wywozu winni przedkładać podania o udzielenie pozwoleń eksportowych. Lista towarów objętych zakazem zawiera kilkakaset artykułów i znajduje się w posiadaniu Departamentu Ekonomicznego Min. Żegl. i H. Z. w Warszawie.

Odnosnie Polski, sekretarz stanu Kanady na podstawie postanowień o „zrewidowaniu postanowień co do handlu z nieprzyjacielem” (1943) wydał zarządzenie zezwalające na podjęcie wymiany towarowej z osobami zamieszkałymi w Polsce.

DANIA.

Firma duńska pragnie nawiązać kontakt z importerami polskimi aparatów i artykułów fotograficznych, artykułów galanteryjnych, wyrobów z żelaza i artykułów żywnościowych. Ze swej strony firma duńska zainteresowana jest w imporcie do Danii materiałów budowlanych a specjalnie glazurowanych płytek ściennych.

EGIPT.

Firma egipska zwróciła się z prośbą o podanie adresów importerów zainteresowanych w imporcie guzików z masy perłowej. Firma poszukuje również przedstawicieli na wspomniany artykuł na Polskę. Adres firmy znajduje się w Izbie Przem.-Handlowej w Poznaniu.

Biblioteka „Tygodnika Gospodarczego”

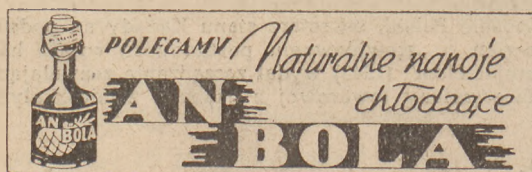
- Nr 1. O istocie spółdzielczości — Prof. Dr. Taylor
- Nr 2. Incoterms 1936. Międzynarodowe prawidła wykładni formuł handlowych — Tłumaczył Dr St. Waschko
- Nr 3. Zasady organizacji pracy biurowej — Inż. J. Witowski
- Nr 4. Sprawozdawczość w przedsiębiorstwie — Inż. J. Witowski
- Nr 5. Organizacja zakupów i sprzedaży — Inż. J. Witowski
- Nr 6. Gospodarka materiałowa — Inż. T. Witkowski
- Nr 7. Administracja przedsiębiorstwa — Inż. J. Witowski
- Nr 8. Technika handlu hurtowego — Prof. W. Skalski
- Nr 9. Produkcja owoców a przetwórstwo owocowe — Dr A. Skowroński
- Nr 10. Organizacja transportu fabrycznego — Inż. J. Witowski
- Nr 11. Istota i rozwój naukowej organizacji pracy — Prof. Dr St. Zaleski
- Nr 12. Dekret o przekazywaniu przez Państwo mienia nierolnego na obszarze Ziemi Odzyskanych i b. W. M. Gdańsku — L. Gluck

Księgarnia Wł. Wilak
Poznań, Kantaka 10
Telefon 44-40 P.K.O. nr V-4085

Dr T. Cyprian

„CHEMERGON”
Fabryka chemiczno-farmaceutyczna
Poznań, ul. Fabryczna 31 — Tel. 21-70
poleca ogólnie znanej jakości preparaty:
Baby-Cream „Wanolan”
pasta do zębów „Białyząb”
cukierki Eu-Mint przeciw kaszlowi i chrypcie

Oplata pocztowa uiszczona ryczałtem

P.T.
Mętnicki W.
Księgarnia
3-go Maja 27
Gdynia 7 egz.

Adres dla zwrotu: Administracja „Tygodnika Gospodarczego” Księgarnia Wilak, Poznań Kantaka 10

Segregatory

do

Kartoteki

Tygodnika Gospodarczego

z napisem na grzbiecie

Cena 270,— zł z przesyłką 300,— zł.

Księgarnia Wł. Wilak
Poznań — Kantaka 10

BIURKA

Krzeseła gięte, Meble szkolne

Poznańska Centrala Mebli - L. KONIECZNY

Przedstawicielstwa fabryczne

POZNAŃ, ul. 27 Grudnia 5, tel. 39-71

Najnowsze modele płaszczy wiosennych
Poznańska Wytwórnia Konfekcji Damskiej

K. ŻMUDZIŃSKI i S-ka

Poznań, ul. Zeylanda 9 m. 2 (dawniej Przecznicza) — Telefon 70-87

Zakup - sprzedaż - naprawa
wszelkich maszyn biurowych

Re-Ma

Poznań, św. Marcin 5 - Telefon 44-07

Dla Klienteli zamiejscowej przeróbki na układ polski w ciągu 1 dnia

Cena ogłoszeń: za 1 mm na stronie 4-łamowej zł 15,—

Ogłoszenia przyjmuje dla instytucji i przedsiębiorstw państwowych oraz firm pozostających pod zarządem państwowym „P. A. P.” Polska Agencja Prasowa, Poznań, Sew. Mielżyńskiego 8 — telefon 42-63.

Redakcja: Izba Przemysłowo-Handlowa
w Poznaniu, ulica Mickiewicza 31
Tel.: 78-82, 23-85, 23-88

Ogłoszenia przyjmuje „PAR” Polska Agencja Reklamy Fr. Krajna — Spadkobiercy Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 7 — Telefon 30-80 i oddz. Kraków, Rynek 21. 46 — Tel. 503-66 — Bydgoszcz, Al. 1 Maja 16 Tel. 17-66 — Toruń, ul. Mostowa 38.

Administracja: Księgarnia Wilak Poznań, ul. Kantaka 10 — Tel. 44-40 Koato P. K. O. — V-4085 Cena numeru 30,— zł, prenumerata kwartalna 300,— zł